

Открита обществена консултация за междинната оценка на Европейския фонд за приспособяване към глобализацията (ЕФПГ)

Контекст на Европейския фонд за приспособяване към глобализацията (ЕФПГ)

Европейският фонд за приспособяване към глобализацията (ЕФПГ) е европейски инструмент за финансиране, чиято цел е да подпомага работници, които са загубили работата си поради неблагоприятното въздействие на глобализацията или вследствие на световната финансова и икономическа криза. По линия на ЕФПГ се предоставят средства за мерки, които помагат на съкратените работници да намерят нова работа възможно най-бързо.

Терминът „глобализация“ се отнася до големи структурни промени в моделите на световната търговия, които се отразяват на заетостта в резултат на:

- значително увеличение на вноса на стоки и/или услуги в Европейския съюз от държави и региони, които могат да произвеждат стоки и услуги на по-ниска цена;
- бърз спад в пазарния дял на ЕС, отделна държава членка или регион в даден сектор;
- преместването на производството или предоставянето на услуги (и съответно на работните места) в държави извън ЕС.

За съкращения, свързани с икономическата криза, се считат тези, които се отнасят до:

- „съкратени работници и самостоятелно заети лица, чиято дейност е прекратена в резултат на продължаване на световната икономическа и финансова криза [...], или в резултат на нова световна финансова и икономическа криза“.

Помощта по ЕФПГ може да е от полза, ако съкращенията, причинени от подобни фактори — или съответно поради въздействието на икономическата криза — оказват силно отрицателно въздействие върху местната, регионалната или националната икономика.

Финансиране по линия на ЕФПГ може да се използва в подкрепа на активни мерки на пазара на труда, като например помощ при търсене на работа, обучения и помощи за мобилност в случаите на непредвидени (масови) съкращения.

ЕФПГ беше създаден през 2006 г. (Регламент (ЕС) № 1309/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. създава ЕФПГ за периода 2014 — 2020 г. и отменя Регламент (ЕО) № 1927/2006 на Европейския парламент и на Съвета).

От 2007 г. насам по линия на ЕФПГ са предоставени над 560 милиона евро за над 140 случая на реструктуриране в държавите членки в подкрепа на над 130 000 работници, които са загубили работата си вследствие на реструктуриране, свързано с промени в моделите на световната търговия и глобализацията, или поради икономическата и финансова криза. Повече информация за опита на съкратени работници, които са намерили нова работа и възможности с помощта на ЕФПГ, можете да намерите на следния адрес: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=bg&catId=326>

За периода 2014 — 2020 г. максималната сума, налична за действия по линия на ЕФПГ, бе намалена от 500 милиона евро на 150 милиона евро годишно (тази сума се базира на цени от 2011 г.). Съгласно новия регламент за ЕФПГ подкрепа се предоставя на нови групи лица. Сред групите, които понастоящем могат да се възползват от помощ по ЕФПГ (в региони, в които безработицата сред младите хора е надхвърлила 25 % през 2012 г., и при брой ползватели, равен на броя на подпомогнатите съкратени работници), са млади хора на възраст под 25 години (или 30 години, ако съответната държава членка вземе решение да увеличи възрастта), които не работят и не са ангажирани в никаква форма на образование или обучение (т.нар. NEET). Специфичната част от регламента, която дава възможност на младите хора от тази категория да се възползват от помощта, важи само до декември 2017 г. С действащия регламент за ЕФПГ също така се повишава нивото на съфинансиране на действия за подпомагане на отделни лица от 50 % на 60 % за финансирането на равнище ЕС.

Целта на настоящата консултация е да се даде възможност на широката общественост, бенефициерите по ЕФПГ и организациите, участващи в планирането и изпълнението на помощта в рамките на фонда, да изразят своето мнение относно неговото бъдеще и оценката на полезността на финансирането по ЕФПГ във връзка със следните критерии:

- Ефективност: степента, до която дейностите, съфинансирани от ЕФПГ, са постигнали своята цел да **позволят на засегнатите лица да намерят бързо нова работа** и, когато е приложимо, да помогнат на млади хора, които в съответния момент не работят, не учат и не се обучават, да си намерят работа или да се върнат в системата на образование или обучение.
- Устойчивост: дали лицата, които са намерили работа (или са започнали да учат) в резултат на участие в действията, подкрепяни от ЕФПГ, **успяват да запазят тази работа** (или да завършат своето образование) за период от 6 или 12 месеца след прекратяване на подкрепата по линия на ЕФПГ.
- Ефикасност: **оправдани ли са разходите за предоставената помощ предвид постигнатите резултати.**
- Съгласуваност: в рамките на оценката на съгласуваността се разглежда степента, в която финансирането по ЕФПГ подпомага други дейности в помощ на съкратени работници (или неработещи, неучещи и необучаващи се лица), които се финансират с национални средства или други европейски фондове (например Европейския социален фонд), както и дали се финансират **сходни или допълващи дейности**. Така например със средства от ЕФПГ могат да се финансират мерки, които са много сходни на мерките на национално равнище, достъпни за работниците, засегнати от съкращения, или фондът може да се използва за допълване или подкрепа на националните мерки (например като се предлагат дейности, съобразени в по-голяма степен с нуждите на отделните хора, като например индивидуални консултации, подкрепа за групи лица в сходно положение, подпомагане на мобилността и др.) или за предоставяне на възможност за различни видове обучение или обучение за по-дълъг период от време, отколкото би било възможно с национални средства.
- Уместност: тази част от оценката има за цел да се установи дали **критериите за ползване на средствата по ЕФПГ** (например броя на работниците, които трябва да бъдат съкратени за определен период от време в рамките на отделен случай, за да отговаря случая на условията за финансиране; критериите, според които съкращенията трябва да са свързани с глобализацията или икономическата криза) продължават да бъдат уместни и дали е целесъобразно ЕФПГ да се използва и за подпомагане на млади хора, които не са ангажирани с образование или работа (и дали това да продължи).
- Добавена стойност на ЕС: понятието „добавена стойност на ЕС“ се отнася до степента, в която със средства от ЕФПГ е била оказана помощ на повече съкратени работници (последници върху обема) или наличната помощта е била **по-уместна** от гледна точка на тяхното индивидуално положение, което вероятно е нямало да бъде гарантирано от националните, регионалните или местните органи. Също така се оценява дали групи лица, които в противен случай изобщо не биха имали достъп до помощ, са получили такава (последници върху обхвата); дали предоставянето на мерки, финансирани от ЕФПГ, е **довело до натрупване на знания** за предоставянето на ефективни помощни дейности, които вече са използвани другаде (последници върху ролята); и дали начинът, по който се използват европейските или национални средства, и видовете подпомагани дейности са се променили в резултат от използването на ЕФПГ (последници върху процеса).